

jaa, at, medens der i 1861, om jeg huffer ret, var 14,000 Fæstegaarde her i Danmark med noget over 70,000 Tdr. Hartkorn, var der i dette Døielik endnu over 5,000 Fæstegaarde med omtrent 28,000 Tdr. Hartkorn tilbage. Det forekommer mig ikke jaa Lidt endda. Nu vide vi nok, og det kan være, at jeg særlig maa rette denne Bemærkning til det ærede Medlem fra Livoli, . . .

Formanden (Krabbe): Da det ærede Medlem synes at lægge en vis Vægt paa denne Betegnelse, synes der at ligge Mere deri end en Tilfældighed; jeg skulde derfor ønske, at den ikke blev anvendt.

Buff: Jeg beder undskyldte; det var ikke min Hensigt; vi ere jo vante til her at nævne Valgstederne og det bliver taget for gode Varer, og jaa antog jeg ikke, at jeg ved at anvende den Betegnelse, jeg brugte, syndede mod Forretningsordenen; men har jeg gjort det, beder jeg selvfølgelig undskyldte. Jeg skal altsaa afholde mig fra i denne Forbindelse at nævne Livoli, derjom det skulde kunne misforstaas. Vi vide jo, at det nævnte ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad) har følt sig særlig berørt, naar vi ere komne til at diskutere om disse Spørgsmaal; vi vide, at han er kommen jaa høit op paa de høie Nagler, — som det da ogsaa lod til, at det ærede Medlem var paa idag — naar vi have mindet ham om hans tidligere politiske Standpunkt. Jeg har derfor, for ikke at gjøre det ærede Medlem uret, og fordi han synes at være Ordfører for de Herrer ved Vinduerne, særlig i Retning af at forrigere os Andre baade paa den ene og den anden Maade, sørget for at skaffe mig en virkelig ordret Afskrift af det ærede Medlems Standpunkt i hans Ungdom som Politiker, og der siger det ærede Medlem. — men da stod han ganske vist ude hos Bønderne i Ods herred og var ikke, saaledes som nu, da han er blevet valgt i Livoli, i Kjøbenhavns første Valgkreds kommen paa den grønne Gren; thi nu kan han naturligvis se Sagen fra anden Side — men dengang, da han i Begyndelsen af Trebjerne stod blandt Bønderne ude i Ods herred, sagde han, at han vilde sætte i sit Program Afløsning af Fæstevæsenet, endogsaa ved en Tvangslov. Grundrer man nu, at det var en af de Ting, det ærede Medlem, dengang vilde kæmpe for i Livet: Fæstevæsenets Afløsning, endogsaa ved en Tvangslov, og har man jaa hørt ham idag søge ved næsten alle mulige, for ikke at sige umulige Fortolkninger at vise, at det vilde være fuldstændig urigtigt at vedtage en Lov som den foreliggende, urigtigt baade fra Fæsternes og

fra Eiernes og fra Almenvellets Standpunkt, jaa at fra hvilken Kant man end jaae denne Lov, burde den ikke vedtages, jaa tør man vel paasta, at det ærede Medlem ialtfald her har forandret sin politiske Anskuelse og det jaa grundig som muligt. Jeg mener at burde nævne dette, thi det er af de Punkter, som det forekommer mig, at vi bør have frem, naar der stiller sig jaa uoverkommelige Hindringer fra det ærede Medlems Side for et saadant lille Lovforslag som dette. Nei, Sagen er) den, at stjøndt jeg ikke kan siges i flereere Forstand at være blandt dem, der have Stoen paa, da jeg ikke er Fæstebonde, vil jeg dog sige, at vi derude paa Landet, som have jet jaa Meget til Fæstevæsenet — paa den Egn, hvor jeg er fra, findes der i. Ex. Fæstegods, hvor Betingelserne ere stillede paa en saadan Maade, at en stor Del af det endnu er usolgt — vi kunne ikke se Andet, end at det vilde være heldigt baade for den Ene og den Anden, om vi fik det Forhold ordnet. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne sagde, at, naar vi kom til 1891, vilde der maaste slet Intet være at gjøre for Lovforslagets § 2. Det forekommer ogsaa mig, at det var maaste det Allerbedste. — Jeg skal endnu kun gjøre en eneste Bemærkning. Der var en Sætning i Lovforslaget, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad) faldt over, som særlig syntes at falde ham for Bryttet, og som særlig skulde vise, hvor urigtigt det vilde være at vedtage Lovforslaget i denne Form, og han insinuerede egentlig, at det, vi i Grunden vilde ved denne Sætning, var at træde Godseierne for nær. Men her maa jeg rigtignok sige, at jeg som Medforslagsstiller i højeste Grad studsede; jeg veed, at netop denne Sætning fra os Forslagsstillere (Afbrydelse af Nimestad). . . ja, giv Tid, jeg skal nok komme til Sætningen, jaa det ærede Medlem kan bare tage det med No. Denne Sætning kom fra os Forslagsstillere netop ind af Hensyn til Godseierne, og det er den Sætning, som siger: „som en billigtænkende Besidder maa antages efter Skik og Brug at kunne have af saadant Fæstegods, under Hensyn til de paa samme hvilende Baand“. Det var naturligvis Forslagsstillernes Mening, at, naar dette Forhold skulde afløses, kunde det tænkes, at der ogsaa kunde være ubillige Godseiere. Vi tro nok, at Erfaringen viser, at de fleste Godseiere ere mageløs humane Folk — jeg hører nok et æret Medlem siger: „Der er Maade med det“, men ialtfald har det da viist sig i vor Egn, at nogle af de største Godseiere have drevet deres Gods saaledes, at de ikke nær have det, de kunde jaae, ud